

Tartalom

Ember, növény, állat. Előszó / 15

Flóra, fauna, vegetáció a Kárpát-medencében. Történet, elterjedés, egyediség / 19

Bevezetés / 19

Vegetációnk története az utolsó jégkorszaktól / 23

Magyarország növényföldrajzi képe / 27

A magyar flóra származása és elemei / 28

Flóra és növényzet / 39

A Kárpát-medence faunatörténete és állatföldrajza / 44

Negyedidőszaki klímaváltozások és jégkorszakok / 44

*A Kárpát-medence posztglaciális benépesedése
és a genetikai változatosság / 45*

Faunagenezis, endemizmusok és reliktumok / 49

Bennszülött fajok (endemizmusok)

a Kárpát-medencében és Magyarországon / 49

Reliktumfajok a Kárpát-medencében / 52

*A Kárpát-medence állatföldrajza, zonalitás
és regionalitás / 54*

Faunatípusok és faunaelemek / 54

Alapfauna és színezőelemek / 54

*A Kárpát-medence faunájának életföldrajzi
komponensei / 59*

*Policentrikus elterjedésű palaearktikus és holarktikus
fajok / 59*

Szibériai (boreo-kontinentális) fajok / 60

Holomediterrán fajok / 61

Atlantomediterrán fajok / 63

Pontomediterrán fajok / 63

Pontokaszpi fajok / 64

Déli-kontinentális (dél-szibériai, mandzsúriai) fajok / 67

Nyugat-balkáni (illír) fajok / 68
Kelet-balkáni (möziai) fajok / 68
Alpin (arktikus-alpin) fajok / 68
Kárpáti fajok / 69
Dacikus fajok / 69
Xeromontán fajok / 69
Eremiális fajok / 70
Kozmopolita és adventív fajok / 71
A Kárpát-medence területi állatföldrajzi tagolódása / 71

A természetes növénytakaró főbb vonásai / 76

Pannon vegetáció / 78

Predikálható-e az ország növénytakarója? / 80

*A posztglaciális beerdősödés helyi variációi, deviációk.
Maradványtájak, maradványtársulások, maradványfajok / 87*

Természetes vegetáció, aktuális növényzet / 92

A tagolás keretei / 95

Felhasznált irodalom / 96

Tiszai-Alföld / 103

Bevezető gondolatok / 103
A táj lelke: a Tisza / 105
A Hortobágy / 111
A Körös-vidék / 123
A Beregi- és a Szatmári-sík, a Bodroghöz és a Rétköz / 126
A Borsodi- és Hevesi-sík, a Tápióvidék / 131
A Tiszai-Alföld löszhátjai: Békés–Csanádi-hát, Nagykunság,
Hajdúság / 133
A Nyírség / 139
Zárógondolatok / 147

Dunai-Alföld / 151

Bevezető gondolatok / 151
A Duna síkja / 151
A Duna ártere / 152

A Turján-vidék és az Őrjeg / 159
A Dráva síkja / 166
A Mezőföld / 170
A Duna–Tisza közti lösz- és löszös homokvidékek / 174
A Duna–Tisza közti homokvidék / 175
Zárógondolatok / 189
Felhasznált és ajánlott irodalom (Tiszai- és Dunai-Alföld) / 189

Kisalföld / 199

A növényzet / 199

- A Szigetköz és a Mosoni-síkság / 200
 - Szukcessziós utak a vegetáció fejlődésében / 203
- A Hanság–Fertő-medence / 208
- A Rábaköz / 212
- Marcál-medence / 213
- Komárom–Esztergomi-síkság / 217
- Változások a Kisalföld vegetációjában / 219
- Felhasznált irodalom / 224

Az állatvilág / 228

- A Szigetköz és a Mosoni-síkság / 229
- A Hanság–Fertő-medence / 233
- Felhasznált irodalom / 236

Észak-magyarországi-középhegység / 241

- A bükkösök régiója / 243
- A tölgyesek régiója / 251
- Az Észak-magyarországi-középhegység előhegyei –
árvalányhajas lejtők, bortermő lankák / 258
- Visegrádi-hegység / 262
- Börzsöny / 263
- Cserhát-vidék: a Naszály, a Cserhát, a Gödöllői-dombság
és a Karancs–Medves / 265
 - Flórautak találkozásánál: a váci Naszály / 265
 - Cserhát / 267
 - Gödöllői-dombság / 269
 - A Karancs és a Medves / 272
- Mátra-vidék / 274
- Bükk-vidék / 278
- Az Aggtelek–Rudabányai-hegyvidék és a Cserhát / 285
- Észak-magyarországi medencék / 291
- Tokaj–Zempléni-hegyvidék / 294
- Köszönetnyilvánítás / 299
- Felhasznált és ajánlott irodalom / 299

Dunántúli-középhegység / 303

- A flóra / 303
- Klímaazonális vegetációtípusok és térbeli eloszlásuk / 304
- Fontosabb hegységalkotó alapközetek befolyása
az élővilágra / 306
- Víztől befolyásolt élőhelyek / 310
- A tájkép átalakulása. Az aktuális növényzet / 310
- A Bakony-vidék / 313
 - Keszthelyi-hegység / 313
 - Balatoni bazaltvidék / 313

Balaton-felvidék /	315
Bakony /	321
A Vértes és a Velencei-hegység vidéke /	324
Vértes hegység /	324
Velencei-hegység /	326
Dunazug-hegyvidék /	327
Gerecse-vidék /	327
Budai-hegység /	329
Pilis hegység /	333
Felhasznált irodalom /	334

Nyugat-magyarországi peremvidék / 339

Alpokalja /	349
Sopron–Vasi-síkság /	357
Kemeneshát /	360
Zalai-dombvidék /	361
Felhasznált irodalom /	366

Dél-Dunántúl / 371

A Balaton és a Balaton-part /	372
Belső-Somogy /	376
Külső-Somogy /	386
A Mecsek és a Tolna–Baranyai-dombvidék /	387
A Mecsek és a Villányi-hegység /	387
A Tolna–Baranyai-dombság /	392
A Zselicség /	392
Felhasznált irodalom /	393

Természetes növényzetünk jövője / 397

Globális klímaváltozás, magyarországi sajátosságok / 397

Bevezetés /	397
A globális felmelegedés bizonyossága és bizonytalanságai /	398
Magyarországi éghajlati forgatókönyvek /	400
A klímaváltozás regionális becslésének problematikája /	400
A hazai éghajlati becslések szintézise /	402
Epilógus /	407
Felhasznált irodalom /	408

A hazai természetes növényzet várható változásai az elkövetkező 50 évben, tekintettel a klíma- és a tájhasználat-változás okozta átalakulásokra / 409

A várható tájhasználat-változás /	409
1. scenárió: a nyugat-európai fejlődési út /	410
2. scenárió: áttérés egy fenntartható fejlődési irányra /	410

3. szcenárió: köztes út – lassan zöldülő fogyasztói
társadalom / 410
A vegetáció stabilitása és alkalmazkodóképessége / 410
A klímaváltozás szaporodó jelei növénytakarónkban / 411
Prognóziskészítés / 413
Élőhely-átalakulások: prognózisok a nagytájak
szerint / 413
A Nagyalföld / 414
Kisalföld / 415
Nyugat-magyarországi peremvidék / 417
Dél-Dunántúl / 418
A középhegységek / 418
Felhasznált irodalom / 419

*Az előrejelzett klímaváltozás
és a magyar erdőtakaró sorsa / 420*

A fajok migrációs lehetőségei / 421
A klímaváltozás és a zárt erdőtakaró
visszaszorulása / 422
A vegetációs övek eltolódásának modellezése / 422
Felhasznált irodalom / 424

Földrajzi nevek mutatója / 425

Tárgymutató / 433

A képek szerzői / 453

***The vegetation and fauna
of Hungarian landscapes / 455***